

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: BB-27Sa/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6023200025
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Petráš Vinczeová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:6023200025.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v konaní pred sudkyňou JUDr. Katarínou Petráš Vinczeovou v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom D. XXX/XX, XXX XX E., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Banská Bystrica, so sídlom Trieda SNP 75, 974 89 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2022/14127/VAL a č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2022/14125/VAL, obe zo dňa 09. novembra 2022, takto

rozhodol:

Správny súd v Banskej Bystrici žalobu z a m i e t a .

Žalobcovi a žalovanému právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Administratívne konanie

Prvostupňové administratívne rozhodnutia

1) Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš (ďalej aj ako „prvostupňový správny orgán“) príslušný podľa § 5 ods. 7 písm. a) bodu 3 zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 52 písm. a) bodu 4 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „Zákon č. 447/2008 Z. z.“) a podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „Správny poriadok“) vydal dňa 29.09.2022 rozhodnutie č. VK1/OPPNKaPC/SOC/2022/9358-15 (ďalej aj ako „prvostupňové rozhodnutie č. 1“), ktorým podľa § 38 ods. 1 písm. b) bodu I, ods. 18, § 45 ods. 3 a § 18 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 26d Nariadenia vlády SR č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov a § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „Zákona o životnom minime“) žalobcovi s účinnosťou od 01.09.2022 odňal peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, ktorý žalobca poberal na základe rozhodnutia úradu č. VKI/OPPNKaPC/SOC/2018/18775-007 zo dňa 18.12.2018, mesačne vo výške 9,28 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a) zákona

č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a jeho výplatu od 01.09.2022 zastavil.

2) V odôvodnení prvostupňového rozhodnutia č. 1, prvostupňový správny orgán citoval zákonné ustanovenia § 45 ods. 3, § 38 ods. 18, § 18 ods. 8 a ods. 12 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uviedol, že dňom 20.05.2022 nadobudlo účinnosť Nariadenie vlády SR č. 159/2022 Z. z. a Nariadenie vlády SR č. 166/2022, ktorými sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády SR č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov, pričom v zmysle prechodného ustanovenia § 26d Nariadenia vlády SR č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov sa prehodnotenie príjmu na účely poskytovania opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu za roky 2019 a 2020 nevykoná. Prehodnotenie príjmu za rok 2021 sa vykoná v septembri 2022. Takto zistený príjem bude platiť do konca júna 2023. Prvostupňový správny orgán zároveň poukázal na to, že dňa 1. júla 2022 nadobudlo účinnosť opatrenie MPSVR SR č. 227/2022 Z. z. o úprave súm životného minima, v zmysle ktorého bola ustanovená v § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu na sumu 234,42 Eur (pričom trojnásobok sumy životného minima predstavoval sumu 703,26 Eur).

3) Na základe rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, odboru sociálnych vecí a rodiny č. VK1/OPPNKaPC/SOC/2018/18775-007 zo dňa 18.12.2018 poberal žaloba peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, ktorého poskytovanie sa v zmysle § 18 ods. 8 a ods. 12 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prehodnocuje. Vzhľadom na skutočnosť, že na základe prehodnotenia príjmu fyzickej osoby s ŤZP za rok 2021, ktoré sa vykonalo v zmysle citovaného ustanovenia § 26d Nariadenia vlády v septembri 2022, príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím za rok 2021 prevyšil trojnásobok sumy životného minima, došlo k zmene skutočností rozhodujúcich na trvanie nároku na opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu a na jeho výplatu s účinnosťou od 01.09.2022.

4) Na základe predložených dokladov o príjmoch za rok 2021 prvostupňový správny orgán zistil, že žalobca mal za sledované obdobie roku 2021 príjem z dôchodkového poistenia vo výške 8.557,81 Eur, teda celkový ročný príjem bol vo výške 8.557,81 Eur. Priemerný mesačný príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím za sledované obdobie roku 2021 bol teda vo výške 713,15 Eur, ktorý presahuje trojnásobok sumy životného minima (t.j. sumy 703,26 Eur) pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom. Z toho dôvodu peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia bol žalobcovi odňatý a jeho výplata mu bola zastavená.

5) Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš ako správny orgán príslušný podľa § 5 ods. 7 písm. a) bodu 3 zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 52 písm. a) bodu 4 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov vydal dňa 29.09.2022 ďalšie rozhodnutie, a to rozhodnutie č. VK1/OPPNKaPC/SOC/2022/9359-12 (ďalej iba aj ako "prvostupňové rozhodnutie č. 2"), ktorým podľa § 38 ods. 1 písm. b) bodu 2, ods. 18, § 45 ods. 3 a § 18 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 26d Nariadenia vlády SR č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov a § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov žalobcovi s účinnosťou od 01.09.2022 odňal peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky

osobného motorového vozidla, ktorý žalobca poberal na základe rozhodnutia úradu č. VK1/OPPnKaPC/SOC/2018/18774-005 zo dňa 18.12.2018, mesačne vo výške 16,70 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a jeho výplatu od 01.09.2022 zastavil.

6) V odôvodnení prvostupňového rozhodnutia č. 2, prvostupňový správny orgán citoval zákonné ustanovenia § 45 ods. 3, § 38 ods. 18, § 18 ods. 8 a ods. 12 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uviedol, že dňom 20.05.2022 nadobudlo účinnosť Nariadenie vlády SR č. 159/2022 Z. z. a Nariadenie vlády SR č. 166/2022, ktorými sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády SR č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov, pričom v zmysle prechodného ustanovenia § 26d Nariadenia vlády SR č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov sa prehodnotenie príjmu na účely poskytovania opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu za roky 2019 a 2020 nevykoná. Prehodnotenie príjmu za rok 2021 sa vykoná v septembri 2022. Takto zistený príjem bude platiť do konca júna 2023. Prvostupňový správny orgán zároveň poukázal na to, že dňa 1. júla 2022 nadobudlo účinnosť opatrenie MPSVR SR č. 227/2022 Z. z. o úprave súm životného minima, v zmysle ktorého bola ustanovená v § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu na 234,42 Eur (pričom trojnásobok sumy životného minima predstavuje sumu 703,26 Eur).

7) Na základe rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, odboru sociálnych vecí a rodiny č. VK1/OPPnKaPC/SOC/2018/18774-005 zo dňa 18.12.2018 poberal žaloba peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ktorého poskytovanie sa v zmysle § 18 ods. 8 a ods. 12 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prehodnocuje. Vzhľadom na skutočnosť, že na základe prehodnotenia príjmu fyzickej osoby s ŤZP za rok 2021, ktoré sa vykonalo v zmysle citovaného ustanovenia § 26d Nariadenia vlády v septembri 2022, príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím za rok 2021 prevyšil trojnásobok sumy životného minima, došlo k zmene skutočností rozhodujúcich na trvanie nároku na opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu a na jeho výplatu s účinnosťou od 01.09.2022.

8) Na základe predložených dokladov o príjmoch za rok 2021 prvostupňový správny orgán zistil, že žalobca mal za sledované obdobie roku 2021 príjem z dôchodkového poistenia vo výške 8.557,81 Eur, teda celkový ročný príjem bol vo výške 8.557,81 Eur. Priemerný mesačný príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím za sledované obdobie roku 2021 bol vo výške 713,15 Eur, ktorý presahuje trojnásobok sumy životného minima (703,26 Eur) pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom. Z toho dôvodu peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla bol žalobcovi odňatý a jeho výplata bola zastavená.

Druhostupňové administratívne rozhodnutia

9) Rozhodnutím č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2022/14127/VAL zo dňa 09.11.2022 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie č. 1“) žalovaný odvolanie žalobcu voči prvostupňovému rozhodnutiu č. 1 zamietol a rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš č. VK1/OPPnKaPC/SOC/2022/9358-15 zo dňa 29.09.2022 potvrdil.

10) V odôvodnení napadnutého rozhodnutia č. 1 žalovaný uviedol, že odvolanie žalobcu mu bolo doručené dňa 06.10.2022, t.j. v lehote stanovenej zákonom. V podanom odvolaní žalobca poukázal na zvýšené náklady z dôvodu narastajúcej inflácie, ktorá narastá a bola ovplyvnená aj opatreniami vyhlásenými v súvislosti s ochorením COVID-19, následne však aj rusko-ukrajinským konfliktom, pričom intenzívnejšie začala narastať kvôli nárastu cien energetických komodít, tým aj elektrickej energie a pohonných látok, takže odňatie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, ktorý žalobca poberal,

nepovažoval za správne vyhodnotené. Žalobca v podanom odvolaní namietal, že v Zákone o životnom minime sa píše o plnoletej fyzickej osobe, zrejme zdravej, ktorej výdavky sú omnoho nižšie ako výdavky hendikepovanej osoby. K podanému odvolaniu priložil žalobca potvrdenie o miere inflácie v roku 2021 oproti predchádzajúcemu roku, ktorá bola 3,2 % a mal za to, že aj trojnásobok životného minima sa mal o túto sumu navýšiť a po prepočtoch by mu mal byť príspevok ponechaný. Žiadal o zrušenie napadnutého rozhodnutia. V ďalšej časti odvolania žalobca namietal platné právne predpisy vzťahujúce sa na výkon osobnej asistencie od 01.07.2022.

11) Žalovaný preskúmal napadnuté rozhodnutie č. 1 v celom rozsahu čo do výroku, ako aj jeho odôvodnenia, v úzkej súvislosti s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a zistil, že peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia bol žalobcovi poskytovaný od 01.09.2018, a to na základe právoplatného rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu zo dňa 18.12.2018 a platného komplexného posudku nepretržite do 31.08.2022, naposledy vo výške 21,76 Eur.

12) Žalovaný ako odvolací orgán pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia č. 1 postupoval nezávisle na zistení, hodnotení a stanovisku prvostupňového správneho orgánu a posúdil ho samostatne po právnej a skutkovej stránke a konštatoval, že prvostupňový správny orgán postupoval v súlade s platnými právnymi predpismi. Poukázal na to, že v zmysle § 38 ods. 17 Zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, peňažný príspevok na zvýšené výdavky nemožno poskytnúť, ak príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom. Dňa 01.07.2022 nadobudlo účinnosť Opatrenie MPSVR SR č. 227/2022 Z. z. o úprave súm životného minima, v zmysle ktorého bola ustanovená v § 5 ods. 7 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov suma životnému minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu na 234,42 Eur.

13) V ďalšej časti napadnutého rozhodnutia č. 1 žalovaný citoval zákonné ustanovenie § 18 ods. 8, ods. 12 a § 45 ods. 3 Zákona č. 447/2008 Z. z., ako aj § 26d Nariadenia vlády SR č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

14) Žalovaný dôvodil, že príjem žalobcu na účely Zákona č. 447/2008 Z. z. za rok 2021 bol vygenerovaný automaticky prostredníctvom rozhrania IS RSD, pričom invalidný dôchodok žalobcu bol vo výške 8.557,81 Eur. Priemerný mesačný príjem posudzovanej osoby za rok 2021 tak predstavoval sumu 713,15 Eur a prevýšil trojnásobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu, ktorá bola vo výške 703,26 Eur. V dôsledku uvedeného, nárok žalobcu na ďalšie poskytovanie predmetného peňažného príspevku zanikol. Spôsob výpočtu peňažného príspevku, jeho výšku, podmienky nároku upravuje záväzným spôsobom (kogentne) Zákon č. 447/2008 Z. z. a správne orgány sú povinné pri svojom rozhodovaní dodržiavať jeho ustanovenia. Miera inflácie nemá vplyv na platným zákonom stanovené hranice príjmu na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu. K námietke vo veci osobnej asistencie žalovaný uviedol, že peňažný príspevok na osobnú asistenciu nebol predmetom tohto konania, takže sa ním žalovaný ani nemohol zaoberať. Na základe uvedených skutočností žalovaný konštatoval, že prvostupňový správny orgán rozhodol správne a v súlade s platnými právnymi predpismi, a preto odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. 1 potvrdil.

15) Rozhodnutím č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2022/14125/VAL zo dňa 09.11.2022 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie č. 2“) žalovaný odvolanie žalobcu voči prvostupňovému rozhodnutiu č. 2 zamietol a rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš č. VK1/OPPNKaPC/SOC/2022/9359-12 zo dňa 29.09.2022 potvrdil.

16) V odôvodnení napadnutého rozhodnutia č. 2 žalovaný uviedol, že odvolanie žalobcu mu bolo doručené dňa 06.10.2022, t.j. v lehote stanovenej zákonom. V podanom odvolaní žalobca poukázal na zvýšené náklady z dôvodu narastajúcej inflácie, ktorá narastá a bola ovplyvnená opatreniami vyhlásenými v súvislosti s ochorením COVID-19, následne aj rusko-ukrajinským konfliktom a intenzívnejšie začala narastať kvôli nárastu cien energetických komodít, tým aj elektrickej energie a pohonných látok, takže odňatie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, ktorý poberal,

nepovažoval za správne vyhodnotené. Žalobca v podanom odvolaní namietal, že v Zákone o životnom minime sa píše o plnoletej fyzickej osobe, zrejme zdravej, ktorej výdavky sú omnoho nižšie ako výdavky hendikepovanej osoby. K podanému odvolaniu žalobca priložil potvrdenie o miere inflácie v roku 2021 oproti predchádzajúcemu roku, ktorá bola 3,2 % a mal za to, že aj trojnásobok životného minima sa mal o túto sumu navýšiť a po prepočtoch by mu mal byť príspevok ponechaný. Žiadal o zrušenie napadnutého rozhodnutia. V ďalšej časti odvolania žalobca namietal platné právne predpisy vzťahujúce sa na výkon osobnej asistencie od 01.07.2022.

17) Žalovaný preskúmal napadnuté rozhodnutie č. 2 v celom rozsahu čo do výroku, ako aj jeho odôvodnenia, v úzkej súvislosti s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a zistil, že peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla bol žalobcovi poskytovaný od 01.09.2018, a to na základe právoplatného rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu zo dňa 18.12.2018 a platného komplexného posudku nepretržite do 31.08.2022, naposledy vo výške 39,15 Eur.

18) Žalovaný ako odvolací orgán pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia č. 2 postupoval nezávisle na zistení, hodnotení a stanovisku prvostupňového správneho orgánu a posúdil ho samostatne po právnej a skutkovej stránke a konštatoval, že prvostupňový správny orgán postupoval v súlade s platnými právnymi predpismi. Poukázal na to, že v zmysle § 38 ods. 17 Zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, peňažný príspevok na zvýšené výdavky nemožno poskytnúť, ak príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom. Dňa 01.07.2022 nadobudlo účinnosť Opatrenie MPSVR SR č. 227/2022 Z. z. o úprave súm životného minima, v zmysle ktorého bola ustanovená v § 5 ods. 7 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov suma životnému minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu na 234,42 Eur (trojnásobok uvedenej sumy je 703,26 Eur).

19) V ďalšej časti napadnutého rozhodnutia č. 2 žalovaný citoval zákonné ustanovenie § 18 ods. 8, ods. 12 a § 45 ods. 3 Zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, ako aj § 26d Nariadenia vlády SR č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

20) Žalovaný dôvodil, že príjem žalobcu na účely Zákona č. 447/2008 Z. z. za rok 2021 bol vygenerovaný automaticky prostredníctvom rozhrania IS RSD ako invalidný dôchodok vo výške 8.557,81 Eur. Priemerný mesačný príjem posudzovanej osoby za rok 2021 bol teda v sume 713,15 Eur a prevýšil trojnásobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu vo výške 703,26 Eur. V dôsledku uvedeného nárok žalobcu na ďalšie poskytovanie predmetného peňažného príspevku zanikol. Spôsob výpočtu peňažného príspevku, jeho výšku, podmienky nároku upravuje záväzným spôsobom (kogentne) Zákon č. 447/2008 Z. z. a správne orgány sú povinné pri svojom rozhodovaní dodržiavať jeho ustanovenia. Miera inflácie nemá vplyv na platným zákonom stanovené hranice príjmu na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu. K námietke vo veci osobnej asistencie, žalovaný uviedol, že peňažný príspevok na osobnú asistenciu nebol predmetom tohto konania, takže sa ním žalovaný ani nemohol zaoberať. Na základe uvedených skutočností žalovaný konštatoval, že prvostupňový správny orgán rozhodol správne a v súlade s platnými právnymi predpismi, a preto odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. 2 potvrdil.

Žaloba – žalobné body

21) Správnou žalobou zo dňa 12.01.2023 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia napadnutých rozhodnutí žalovaného, ako aj rozhodnutí prvostupňových správnych orgánov, ktoré žalobou napadnuté rozhodnutia potvrdili.

22) Hlavným dôvodom podania správnej žaloby zo strany žalobcu boli jeho zvýšené náklady vyplývajúce z narastajúcej inflácie, ktorej nárast bol značne ovplyvnený opatreniami vyhlásenými v súvislosti s ochorením COVID-19, ako aj Rusko-Ukrajinským konfliktom. Keďže inflácia začala intenzívnejšie narastať z dôvodu nárastu cien energetických komodít, odňatie príspevkov na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou, či s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, ako

aj so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ktoré do času odňatia žalobca poberal, z vyššie uvedených aspektov nemožno podľa názoru žalobcu považovať za správne vyhodnotené.

23) Žalobca vo vzťahu k jeho priemernému mesačnému príjmu za sledované obdobie roku 2021 vo výške 713,15 Eur, ktorý presahuje trojnásobok sumy životného minima (703,26 Eur) pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom namietal, že v Zákone o minimálnej mzde sa píše o plnoletej fyzickej osobe, avšak zrejme zdravej, ktorej výdavky sú omnoho nižšie, než výdavky hendikepovanej osoby, obzvlášť ešte nechodiacej, akou sa žalobca stal od polovice roku 2018.

24) V ďalšej časti žaloby poukázal žalobca na Štatistickým úradom Slovenskej republiky dňa 14.01.2022 publikovanú výšku miery inflácie meranej indexom spotrebiteľských cien, ktorá v roku 2021 dosiahla oproti predchádzajúcemu roku v priemere 3,2 %. Na základe uvedeného bol žalobca toho názoru, že o túto percentuálnu mieru by sa mala navýšiť aj suma predstavujúca trojnásobok sumy životného minima (t.j. 703,26 Eur), čo by sa tak rovnalo sume 725,76 Eur. Preto by sa aspekt inflácie mal zohľadňovať aj pri rozhodovaní o odňatí kompenzačných príspevkov, obzvlášť vo vzťahu k osobám z najzraniteľnejšej vrstvy obyvateľstva.

25) V kontexte vyššie uvedeného žalobca ďalej namietal, že zo stany žalovaného mali byť uvedené i argumenty týkajúce sa zvýšenej miery inflácie. Zároveň namietal, že pri vybavení ním podaného odvolania došlo k výskytu procesných chýb vyplývajúcich zo zanedbania prizvania do konania v súlade s ustanovením § 14 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím resp. iných dotknutých organizácií.

26) V súlade s nálezom Ústavného súdu č. PL. ÚS 13/2022 zo dňa 12.10.2022 žalobca namietal i to, že zákonom č. 232/2022 Z. z. o financovaní voľného času dieťaťa presadená zmena v zákone č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, v dôsledku jej schválenia v skrátanom legislatívnom konaní bola výsledkom neústavného legislatívneho procesu.

27) Žalobca mal za to, že žalovaný pri svojej rozhodovacej činnosti nielenže nerešpektoval ustanovenia zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, ale ani dotknuté články Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím s platnosťou zo dňa 25. júna 2010.

28) V závere podanej žaloby žalobca uviedol, že má za to, že skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia za svoj bol v rozpore s administratívnymi spismi, inflačnými ukazovateľmi, alebo v nich nemal oporu. Zároveň sa žalobca domnieval, že zo strany správnych orgánov došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánmi verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej.

Vyjadrenie žalovaného k správnej žalobe, duplika žalovaného

29) Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe zo dňa 06.03.2023, tak ako i v napadnutých rozhodnutiach poukázal na to, že príjem žalovaného na účely Zákona č. 447/2008 Z. z. za rok 2021 bol vygenerovaný automaticky prostredníctvom rozhrania IS RSD ako invalidný dôchodok vo výške 8.557,81 Eur. Priemerný mesačný príjem žalobcu ako posudzovanej osoby za rok 2021 bol vo výške 713,15 Eur, čím prevýšil trojnásobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu vo výške 703,26 Eur, v dôsledku čoho nárok na ďalšie poskytovanie vyššie uvedených peňažných príspevkov zanikol.

30) Žalovaný zdôraznil, že spôsob výpočtu peňažného príspevku na kompenzáciu, jeho výšku, podmienky nároku upravuje záväzným spôsobom (kogentne) Zákon č. 447/2008 Z. z. a správne orgány sú povinné pri svojom rozhodovaní dodržiavať jeho ustanovenia. Miera inflácie nemá vplyv na platným zákonom stanovené hranice príjmu na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu. Poskytované peňažné príspevky na kompenzáciu zvýšených výdavkov podľa uvedeného zákona sa žalobcovi poskytovali z dôvodu, že sa považoval za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a na tieto príspevky bol odkázaný, boli navrhnuté ako kompenzácia sociálnych dôsledkov jeho ťažkého zdravotného postihnutia v komplexnom posudku, ktorý bol podkladom rozhodnutia a spíňal aj podmienky vzťahujúce sa na príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, i na jej majetok. Uvedené peňažné príspevky sa „zdravej osobe“ neposkytujú.

31) Ohľadom námietky žalobcu, že malo dôjsť k výskytu procesných chýb vyplývajúcich zo zanedbania prizvania do konania Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím podľa § 14 ods. 1 a 2 Zákona o správnom konaní, resp. iných dotknutých organizácií žalovaný uviedol, že nakoľko nebola posudzovaná odkázanosť žalobcu na kompenzáciu zvýšených výdavkov, t.j. jeho zdravotný stav, nebolo potrebné prizývať fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím (ani o to účastník konania nikdy nežiadal) len preto, aby mu bol vysvetlený spôsob výpočtu priemerného mesačného príjmu z podkladov, ktorý potvrdzuje systém zo Sociálnej poisťovne o výške príjmu žalobcu z invalidného dôchodku, ktorý mu nie je neznámy a vyplácal sa mu na základe rozhodnutí Sociálnej poisťovne a ktorého odňatie sa muselo realizovať podľa platného právneho predpisu.

32) Žalovaný v závere svojho vyjadrenia vzťahujúceho sa k predmetu tohto súdneho konania zdôraznil, že podľa článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. Zo žaloby nebolo zrejmé, ktoré konkrétne ustanovenia Zákona č. 447/2008 Z. z., ani ktoré ustanovenia z nariadenia vlády počas trvania mimoriadnej situácie vyhlásenej v súvislosti s COVID-19 boli podľa žalobcu vydaním napadnutých rozhodnutí porušené a odporovali Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím alebo Ústave Slovenskej republiky.

33) Z vyššie uvedených dôvodov žalovaný považoval žalobu napadnuté rozhodnutia za zákonné a navrhol, aby správny súd žalobu žalobcu podľa § 190 Správneho súdneho poriadku zamietol a náhradu trov konania žalobcovi nepriznal.

Rozšírenie a doplnenie správnej žaloby

34) Podaním zo dňa 28.03.2023 žalobca zotrval na tom, aby správny súd zrušil žalobou napadnuté vyššie uvedené rozhodnutia žalovaného, ako aj rozhodnutia prvostupňových správnych orgánov, ktoré boli napadnutými rozhodnutiami žalovaného potvrdené a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie.

35) Okrem uvedeného žalobca žiadal, aby správny súd v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky a uznesenia č. PL. ÚS 13/2022-223 zo dňa 12. októbra 2022 zrušil aplikovanú zmenu výkonu osobnej asistencie rodinnými príslušníkmi s platnosťou od 1. júla 2022 a vec vrátil žalovanému ako orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. Ďalej žiadal, aby správny súd žalovanému nariadil dôkladne vyhodnotiť delenie roka na dva polroky v súlade so zákonom č. 447/2008 Z.z. a v korektnom stave to zapracovať do informačného systému. Taktiež žiadal, aby sa Opatrenie č. 6 Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zo dňa 18. decembra 2008 mohlo využiť len ako cenníkový podklad k vyhodnoteniu alternatívnych a účelovo totožných, resp. lepších riešení kompenzácie zdravotného postihnutia, nakoľko v dnešnej dobe zodpovedajúce stavebné materiály, ani technológie vyplývajúce z vývoja v stavebnom sektore, ktorý nastal za 15 rokov od vydania daného opatrenia, sú s tým v súlade nepoužiteľné, preto má uvedené opatrenie diskriminačný charakter. Záverom žalobca navrhol, aby správny súd žalovanému nariadil vydať rozhodnutie v striktnom súlade so znením výrokovej časti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý bol vydaný v konaní vedenom pod sp. zn. 30Sa/2/2022 a zdržať sa nového konania.

36) Vo vyššie uvedenom podaní žalobca v prvom rade poukázal na to, že delenie roka v dennom meradle 1460 hodín na polovicu nie je také jednouché, ako to žalovaný uskutočnil a zapracoval do informačného systému, keďže počet dní v prvom a v druhom polroku roka 2022 bol odlišný. Prvý polrok mal 181 dní, t.j. 724 hodín na výkon osobnej asistencie rodinným príslušníkom a 2. polrok mal 184 dní, t.j. 736 hodín na výkon osobnej asistencie rodinným príslušníkom. Nakoľko laické delenie (1460/2=730) bolo v tejto súvislosti irelevantné, tak žalobca podľa jeho názoru právom žiadal o nápravu, ale nadarmo protestoval proti takému riešeniu, keďže to nemalo oporu v Zákone č. 447/2008 Z.z. Žalobca trval na tom, aby jeho osobnému asistentovi bolo uhradených aj 6 hodín výkonu osobnej asistencie, t.j. v sume 31,20 Eur.

37) K diskriminačnému charakteru Opatrenia č. 6 Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zo dňa 18. decembra 2008 žalobca uviedol, že o diskriminačnej povahe, resp.

charaktere príslušného opatrenia jednoznačne svedčí vybavenie jeho žiadosti zo dňa 19.12.2019 žalovaným, v súvislosti s čím bola zo strany žalobcu podaná správna žaloba v sociálnych veciach, ktorá bola vedená na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 30Sa/2/2022.

38) Vo vzťahu k žalobou napadnutým rozhodnutiam žalovaného žalobca žiadal, aby tieto boli v súlade s § 191 ods. 1 SSP zrušené z dôvodu, že vychádzali z nesprávneho právneho a skutkového posúdenia veci, ďalej z dôvodu, že skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia bol v rozpore s administratívnymi spismi, inflačnými ukazovateľmi, alebo v nich nemal oporu a zároveň došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánmi verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydané nezákonné rozhodnutie vo veci samej. Žalobca taktiež žiadal, aby správny súd po zrušení žalobou napadnutých rozhodnutí tieto v súlade s § 191 ods. 4 vrátil žalovanému na ďalšie konanie, aby následne správny orgán svoje nové rozhodnutia o priznaní peňažných príspevkov odôvodnil aj z aspektu reálnych hodnôt príspevkov poznačených vysokými inflačnými ukazovateľmi, a to v súlade s podstatou svojej existencie, t.j. poskytnutia pomoci ťažko zdravotne postihnutým.

Vyjadrenie žalobcu k duplike žalovaného, replika žalobcu

39) Na dupliku žalovaného reagoval žalobca vo svojom podaní zo dňa 31.03.2023. V prvom rade namietal, že sa žalovaný vyjadril len k prvej časti správnej žaloby, ale k druhej časti správnej žaloby, týkajúcej sa otázky zmeny výkonu osobnej asistencie rodinnými príslušníkmi s platnosťou od 01. júla 2022, dôvodiac, že uvedené nie je predmetom tohto konania sa bližšie nevyjadroval.

40) Žalobca zotrval na svojich v žalobe uvedených námietkach týkajúcich sa zohľadnenia výšky inflácie pri rozhodovaní o jeho kompenzačných nárokoch. Nepopieral, že v zmysle ustanovenia § 38 ods. 17 Zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, peňažný príspevok na zvýšené výdavky nemožno poskytnúť, ak príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom, avšak vzhľadom na dvojcifernú infláciu, obzvlášť v takých prípadoch ako je prípad žalobcu, kedy rozdiel medzi výškou sumy trojnásobku životného minima a mesačného príjmu v sledovanom období bol nepatrný (9,89 Eur), malo by byť inflačné ukazovatele zohľadnené.

41) V ďalšej časti vyjadrenia k duplike žalovaného žalobca venoval pozornosť opisu skutkového stavu a zaujatia stanoviska vzťahujúceho sa k inému súdnemu konaniu, a to konaniu vedenému na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 30Sa/2/2020, v rámci ktorého správny súd dňa 08.09.2022 meritórne rozhodol rozsudkom zo dňa 08.09.2022 tak, že rozhodnutie žalovaného Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Banská Bystrica č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2021/12080/VAL zo dňa 22. novembra 2021 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Predmetom vyššie uvedeného súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného týkajúce sa poskytnutia peňažného príspevku na úpravu rodinného domu žalobcu podľa § 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

42) Ďalej žalobca prezentoval svoje stanovisko k odnímaniu peňažných príspevkov za výkon osobnej asistencie, ktorá bola v jeho prípade počas mimoriadnej situácie v roku 2022 vykonávaná jeho mamou.

Vyjadrenie žalovaného k doplneniu žaloby

43) Podaním zo dňa 08.08.2023 sa žalovaný vyjadril k doplneniu správnej žaloby.

44) K zmene výkonu osobnej asistencie rodinnými príslušníkmi od 01.07.2022 (konštatujúc, že uvedené nie je predmetom súdneho prieskumu, keďže žalovaný nevydal ohľadom peňažného príspevku na osobnú asistenciu žiadne rozhodnutie) žalovaný poukázal na to, že Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, kancelária generálneho riaditeľa a generálneho tajomníka služobného radu, odboru právnych služieb listom zo dňa 20.02.2023 poskytlo v tejto veci informáciu, o ktorú žiadal žalobca podľa Zákona o slobodnom prístupe k informáciám. V zmysle zákona č. 447/2008 Z. z., osobný asistent – rodinný príslušník môže osobnú asistenciu vykonávať fyzickej osobe s ŤZP, pokiaľ nie je jej súdom ustanoveným opatrovníkom, a to v rozsahu najviac 1 460 hodín ročne, 4 hodiny denne a len pri

vymedzených činnostiach podľa prílohy č. 4 zákona (§ 22 ods. 4, 5 a 6, § 23 ods. 5 zákona). Podľa § 67j ods. 1 uvedeného zákona, počas trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19, mohla v čase trvania krízovej situácie osobnú asistenciu vykonávať aj fyzická osoba uvedená v § 22 ods. 4 prvej vete, a to v rozsahu činností uvedených v prílohe č. 4, najviac desať hodín denne. Novelou zákona účinnou od 1. júla 2022 sa odsek 1 neaplikoval. Teda s účinnosťou od 1. júla 2022 opätovne platili pre osobného asistenta, ktorý je fyzickou osobou uvedenou v prvej vete § 22 ods. 4 citovaného zákona podmienky pre výkon osobnej asistencie ustanovené v § 22 ods. 5, ods. 6 a v tretej vete § 23 ods. 5 zákona. Z dôvodu legislatívnej zmeny, ktorá s účinnosťou od 1. júla 2022 vrátila výkon osobnej asistencie rodinnými príslušníkmi do pôvodného stavu, bolo potrebné nastaviť informačný systém pre výplatu dávok. Za účelom čo najoptimálnejšieho riešenia a s cieľom, aby u fyzických osôb s ŤZP, u ktorých bol ročný rozsah hodín osobnej asistencie určený pre osobného asistenta – mohol rodinný príslušník vykonávať osobnú asistenciu aj v druhom polroku 2022, bol automaticky určený pre rodinného príslušníka polovičný rozsah z hodín určených pre osobného asistenta – rodinného príslušníka (samozrejme za dodržania ročného rozsahu hodín osobnej asistencie určenej pre konkrétnu fyzickú osobu s ŤZP). Uvedený spôsob nastavenia informačného systému bol vopred dohodnutý so zástupcami vecného odboru MPSVR SR. V prípade určeného nízkého počtu hodín osobnej asistencie na obdobie kalendárneho roka (najviac 1 460 hodín na kalendárny rok), pokiaľ všetky hodiny osobnej asistencie môže vykonávať a aj vykonáva osobný asistent – rodinný príslušník, a za predpokladu, že všetky hodiny neboli rodinným príslušníkom vyčerpané už v I. polroku 2022, spôsob nastavenia v informačnom systéme neumožňuje na základe predložených výkazov vyplatiť peňažný príspevok na osobnú asistenciu v ročnom rozsahu hodín osobnej asistencie vykonávanej rodinným príslušníkom. Takéto prípady úradu práce, sociálnych vecí a rodiny riešia v rámci informačného systému osobitným, neautomatickým spôsobom. Vyššie uvedené sa netýkalo žalobcu, v ktorého prípade v sumári za rok 2022 bol poskytnutý peňažný príspevok na osobnú asistenciu na osobného asistenta – rodinného príslušníka v sume zodpovedajúcej počtu 2 540 hodín (teda viac ako 1 460 hodín ustanovených zákonom).

45) Ohľadom posudzovania peňažného príspevku na úpravu rodinného domu, ktorá vec bola riešená pred Krajským súdom v Banskej Bystrici (pričom uvedeného taktiež nie je predmetom tohto konania) žalovaný poukázal na to, že Krajský súd v Banskej Bystrici vo svojom rozsudku č.k. 30Sa/2/2022-132 zo dňa 08.09.2022 konštatoval, že sporným sa stal rozsah úprav, na pokrytie ktorých mal byť žalobcovi poskytnutý peňažný príspevok na úpravu rodinného domu, pričom podkladom pre rozhodnutie bol komplexný posudok Ústredia zo dňa 25.06.2020 s navrhnutými úpravami. Prvostupňový správny orgán v navrhnutom rozsahu peňažný príspevok na úpravu rodinného domu žalobcovi priznal, pričom vychádzal z predložených cenových ponúk. Súd konštatoval, že je pravdou, že úrad predložené ponuky nekonfrontoval s Opatrením č. 6/2009 Z. z. a následne Ústredie na základe stanoviska stavebného technika nemohlo priznať tento príspevok v rozsahu, v akom ho priznal úrad, poukazujúc na to, že niektoré z materiálov a práce nie sú uvedené v Opatrení číslo 6/2009. Z. z. Súd taktiež konštatoval, že Ústredie nezotrvalo na svojom predošlom závere o rozsahu úprav rodinného domu, navrhnutých v komplexnom posudku zo dňa 25.06.2020, a ak k takejto zmene došlo, mala byť dostatočne ozrejmená a vysvetlená (zábradlie, úprava strechy garáže nadväzujúca na namontovanie zdvíhacej zvislej plošiny). Naopak súd konštatoval že námietky žalobcu, vo vzťahu k vhodnosti dvier bola zodpovedaná dostatočne, keď z citovaného opatrenia vyplýva, že príspevok je možné podľa bodu 125 priznať len vo výške 78,34 eur. Konštatoval tiež, že nedošlo k porušeniu článkov Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, poukázal na to, že Ústredie nespôsobillo prietahy v súdnom konaní, že správne konštatovalo, že Opatrenie č. 6/2009 Z. z. nepočíta s možnosťou navyšovania tam uvedených maximálnych cien o DPH, ani neumožňuje zohľadňovať vývoj cien a taktiež správne poukazovalo na to, že zákon vychádza z koncepcie spoluúčasti žiadateľa na financovaní úprav bytu, rodinného domu alebo garáže. Krajský súd v Banskej Bystrici tiež poukázal na to, že povinnosťou odvolacieho orgánu je zabezpečiť kontrolu čerpania peňažných prostriedkov z verejných zdrojov a priznať peňažný príspevok len vo výške, ktorú umožňuje priznať zákon a v konaní môže dôjsť aj k zmene prvostupňového rozhodnutia v neprospech účastníka konania, ktorý podal odvolanie. Ústredie prijalo rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, osvojilo si jeho argumenty a právny názor a v rámci nového konania rozhodoval opätovne prvostupňový správny orgán. Pre úplnosť žalovaný k tejto veci dodal, že dňa 21.06.2023 začalo odvolacie konanie proti rozhodnutiu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Veľký Kríž čísla VK1/OPPnKaPC/SOC/2023/9305-29 zo dňa 15.05.2023, ktorým úrad žalobcovi priznal peňažný príspevok na úpravu rodinného domu – výmena okna za dvere o šírke 90 cm, v exteriéri

vyrovnanie povrchových nerovností strechy garáže, vydláždenie plochej strechy garáže protišmykovou podlahou a práce s úpravou súvisiace, a to výške 2.680,42 Eur.

46) V závere svojho vyjadrenia žalovaný konštatoval, že predmetom tohto súdneho prieskumu sú rozhodnutia žalovaného vo veci odňatia peňažných príspevkov na kompenzáciu zvýšených výdavkov a návrhom žalobcu na doplnenie žaloby nie je možné za danej situácie vyhovieť, keďže o peňažnom príspevku na osobnú asistenciu žalovaný vôbec nerozhodoval a vo veci peňažného príspevku na úpravu rodinného domu prebieha riadne odvolacie konanie.

Vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného zo dňa 08.08.2023.

47) Žalobca v podaní zo dňa 20.08.2023 uviedol, že má za to, že opodstatnenosť svojich nárokov na vyplatenie odňatých peňažných príspevkov dostatočne vyargumentoval. Nehovoriac o tom, že výška životného minima v sledovanej dobe od 01.07.2020 do 30.06.2021 predstavovala 214,83 Eur mesačne pre jednu plnoletú fyzickú osobu a od 01.07.2021 sumu 218,06 Eur, ktorá bola následne ku dňu 01.07.2022 zvýšená na sumu 234,42 Eur, t.j. o 16,36 Eur. Toto navýšenie bolo oproti navýšeniu z predchádzajúceho roka síce skoro 3,6 násobné, ale aj napriek tomu ešte z ďaleka nevykompenzovalo rozdiel vo výdavkoch, počas doby ovplyvnenej nárastom inflácie, poznačenej mimoriadnou situáciou vyhlásenou vládou SR odo dňa 12.03.2020. Na základe uvedeného bol žalobca toho názoru, že opodstatnenosť odňatia sporných príspevkov by mala nastať, samozrejme ak to opatrenia z mimoriadnej situácie umožňovali, až k 01.07.2023, resp. k 01.08.2023, vzhľadom k tomu, že do konca júla mesačný príjem žalobcu o 1,06 Eur presiahol trojnásobnú výšku životného minima (sumu 806,64 Eur).

48) V ďalšej časti vyjadrenia sa žalobca opätovne vyčerpávajúco venoval problematike osobnej asistencie a peňažného príspevku na úpravu rodinného domu, ktorá však nebola predmetom prieskumu v rámci tohto súdneho konania.

Relevantná právna úprava

49) Podľa § 493e zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „SSP“), konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

50) Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

51) Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

52) Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

53) Podľa § 199 ods. 1 písm. c) a d) SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ako aj Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

54) Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia alebo vydania rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

55) Podľa § 2 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba ako „Zákon č. 447/2008 Z. z.“) kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len „kompenzácia“) je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním

peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa tohto zákona alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu. Za kompenzáciu sa na účely tohto zákona považuje aj osobitná starostlivosť podľa osobitného predpisu. Sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama. Ťažké zdravotné postihnutie je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50 %.

56) Podľa § 15 ods. 1 Zákona č. 447/2008 Z. z., na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 a na základe posudkového záveru podľa § 13 ods. 9 príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý obsahuje

- a) mieru funkčnej poruchy,
- b) vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c) sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie,
- d) návrh druhu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- e) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na sprievodcu,
- f) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom,
- g) termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak ho určí posudkový lekár,
- h) odôvodnenie komplexného posudku.

57) Podľa § 18 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z. z., príjem na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu sa zisťuje ako priemerný mesačný príjem za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom fyzická osoba požiadala o peňažný príspevok na kompenzáciu. Takto zistený príjem sa prehodnocuje pri opakovaných peňažných príspevkoch na kompenzáciu vždy v júli bežného roka a platí do konca júna nasledujúceho roka; za obdobie, za ktoré sa príjem prehodnocuje, sa považuje kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa prehodnocovanie vykonáva.

58) Podľa § 18 ods. 12 zákona č. 447/2008 Z. z., pri zisťovaní príjmu, pri prehodnocovaní príjmu a pri rozhodovaní o peňažných príspevkoch na kompenzáciu sa použijú ustanovenia podľa osobitného predpisu platné v čase rozhodovania o peňažných príspevkoch na kompenzáciu alebo v čase prehodnocovania príjmu u opakovaných peňažných príspevkoch na kompenzáciu, ak § 45 ods. 9 až 11 neustanovuje inak.

59) Podľa § 38 ods. 18 zákona č. 447/2008 Z. z., peňažný príspevok na zvýšené výdavky nemožno poskytnúť, ak príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.

60) Podľa § 45 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z., opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu sa odníme, jeho výplata sa zastaví alebo jeho výška sa zvýši alebo zníži, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu alebo na jeho výplatu. Ak sa zmenia rozhodujúce skutočnosti v priebehu kalendárneho mesiaca a za časť mesiaca patrí opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške, vypláť sa opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške za celý kalendárny mesiac.

61) Podľa prechodného ustanovenia § 26d Nariadenia vlády SR č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19, prehodnotenie príjmu pri opakovaných peňažných príspevkoch na kompenzáciu podľa osobitného predpisu za rok 2021 sa vykoná v septembri 2022. Takto zistený príjem platí do konca júna 2023. Na účel poskytovania opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu sa do uplatnenia prehodnoteného príjmu podľa prvej vety uplatňuje príjem platný na základe posledného prehodnotenia alebo zisťovania. Prehodnotenie príjmu pri opakovaných peňažných príspevkoch na kompenzáciu podľa osobitného predpisu za rok 2019 a 2020 sa nevykoná.

62) Podľa Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 227/2022 Z. z., Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa § 5 ods. 7 zákona č. 601/2003

Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 184/2014 Z. z. (ďalej len „zákon“) ustanovilo sumy životného minima upravené podľa § 5 ods. 2 písm. a) zákona takto:

- a) suma podľa § 2 písm. a) zákona je 234,42 eura,
- b) suma podľa § 2 písm. b) zákona je 163,53 eura,
- c) suma podľa § 2 písm. c) zákona je 107,03 eura.

63) Cieľom Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej aj Dohovor OSN) je presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a rovnaké využívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd všetkými osobami so zdravotným postihnutím a podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti. Osoby so zdravotným postihnutím zahŕňajú osoby s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými (čl. 1 Dohovoru OSN).

64) Podľa čl. 2 Dohovoru OSN „diskriminácia na základe zdravotného postihnutia“ je každé robenie rozdielov, vylúčenie alebo obmedzenie na základe zdravotného postihnutia, ktorých cieľom alebo účinkom je narušiť alebo znemožniť uznávanie, využívanie alebo uplatňovanie všetkých ľudských práv a základných slobôd v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej, občianskej alebo inej oblasti na rovnakom základe s ostatnými; zahŕňa všetky formy diskriminácie vrátane odmietnutia primeraných úprav.

65) Podľa čl. 4 ods. 1 písm. a), b), d) a e) Dohovoru OSN, zmluvné strany sa zaväzujú zabezpečiť a podporovať plné uplatňovanie všetkých ľudských práv a základných slobôd pre všetky osoby so zdravotným postihnutím bez akéhokoľvek diskriminovania na základe zdravotného postihnutia. Na tento účel sa zmluvné strany zaväzujú prijať všetky príslušné legislatívne, správne a iné opatrenia na uplatňovanie práv uznávaných v tomto dohovore; prijať všetky príslušné opatrenia vrátane zákonodarstva na úpravu alebo zrušenie existujúcich zákonov, predpisov, zvykov a praktík, ktoré predstavujú diskrimináciu osôb so zdravotným postihnutím; zohľadniť ochranu a podporu ľudských práv osôb so zdravotným postihnutím v každej politike a v každom programe; zdržať sa akéhokoľvek konania alebo praktík, ktoré sú v rozpore s týmto dohovorom, a zabezpečiť, aby verejné orgány a inštitúcie konali v súlade s týmto dohovorom; prijať všetky primerané opatrenia na odstránenie diskriminácie na základe zdravotného postihnutia zo strany akejkoľvek osoby, organizácie alebo súkromného podniku.

66) Podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru OSN, zmluvné strany uznávajú, že všetky osoby sú si rovné pred zákonom a podľa zákona a majú nárok na rovnakú ochranu a na rovnaký úžitok zo zákona bez akéhokoľvek diskriminácie.

67) Podľa čl. 28 ods. 1 Dohovoru OSN, zmluvné strany uznávajú právo osôb so zdravotným postihnutím na primeranú životnú úroveň pre ne aj pre ich rodiny vrátane dostatočnej výživy, oblečenia a ubytovania a na ustavičné zlepšovanie životných podmienok a podniknú príslušné kroky, ktorými zaručia a presadia uplatňovanie tohto práva bez diskriminácie na základe zdravotného postihnutia.

68) Podľa čl. 28 ods. 2 písm. a) až e) Dohovoru OSN, zmluvné strany uznávajú právo osôb so zdravotným postihnutím na sociálnu ochranu a na využívanie tohto práva bez diskriminácie na základe zdravotného postihnutia a podniknú príslušné kroky, ktorými zaručia a presadia uplatňovanie tohto práva vrátane týchto opatrení s cieľom zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím rovnaký prístup k službám zásobovania obyvateľstva čistou vodou a zabezpečiť im prístup k vhodným a cenovo dostupným službám, pomôckam a k iným formám pomoci pre potreby súvisiace so zdravotným postihnutím; zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím, najmä ženám a dievčatám so zdravotným postihnutím a starším osobám so zdravotným postihnutím, prístup k programom sociálnej ochrany a k programom znižovania chudoby; zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím a ich rodinám, ktoré žijú v chudobe, prístup k pomoci od štátu s úhradou výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím vrátane vhodného vzdelávania, poradenstva, finančnej pomoci a odľahčovacích služieb; zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím prístup k programom verejnej bytovej výstavby; zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím rovnaký prístup k dávkam a programom dôchodkového zabezpečenia.

69) Podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

70) Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

71) Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

72) Podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

73) Podľa čl. 39 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok.

74) Podľa čl. 39 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podrobnosti o právach podľa odsekov 1 a 2 ustanoví zákon.

75) Podľa čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Konanie na správnom súde, rozhodnutie správneho súdu

76) Správny súd v Banskej Bystrici v prvom rade konštatuje, že bol zriadený zákonom č. 151/2022 Z. z., pričom podľa § 3 ods. 3 písm. a) uvedeného zákona výkon súdnictva od 1. júna 2023 prešiel z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých bola od 1. júna 2023 daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu Trenčína a Krajského súdu v Žiline na Správny súd v Banskej Bystrici. Vzhľadom na uvedené sa toto konanie pôvodne vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici vedie už na Správnom súde v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „správny súd“).

77) Taktiež správny súd poukazuje na to, že podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy pri zisťovaní skutkového stavu. Jeho úlohou je preskúmať ich rozhodnutia, či príslušné orgány verejnej správy pri riešení konkrétnych otázok, vymedzených žalobou, rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Úlohou súdu je posudzovať, či si orgán verejnej správy zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie obsahovalo zákonom predpísané náležitosti. Zákonnosť rozhodnutia je podmienená zákonnosťou postupu orgánu verejnej správy predchádzajúceho vydaniu rozhodnutia (záver NS SR sp. zn. 2 Sžo32/2014).

78) K podaniu žalobcu zo dňa 28.03.2023, ktoré žalobca označil ako „Rozšírenie a doplnenie Správneho žalobného návrhu v konaní č. k. 27Sa1212023 podľa § 183 v spojitosti s ust. § 203 Zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v aktuálnom znení“, s ktorého obsahom sa správny súd v prvom rade potreboval vysporiadať konštatuje, že toto podanie žalobcu vyhodnotil ako doplnenie žalobných dôvodov. Poukazuje pri tom na to, že podľa ustanovenia § 191 SSP možno v správnom súdnictve rozsudkom zrušiť iba napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy. Povinnosti navrhované žalobcom v podaní zo dňa 28.03.2023 uložiť nemožno. Okrem uvedeného správny súd ohľadom návrhu žalobcu na rozšírenie žaloby v časti peňažného príspevku na osobnú asistenciu uvádza, že o tomto príspevku doposiaľ nebolo vydané žiadne rozhodnutie, resp. opatrenie orgánu verejnej správy, ktoré by žalobca priamo napádal, takže ani v tomto prípade správny súd nemôže postupovať podľa § 191 SSP. Vo vzťahu k peňažnému príspevku na úpravu rodinného domu správny súd ďalej konštatuje, že na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 30Sa/2/2022 už prebehlo súdne konanie, v rámci ktorého sa daná otázka riešila, pričom Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 08.09.2022 rozhodnutie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, oddelenie

peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Banská Bystrica č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2021/12080/VAL zo dňa 22.11.2021 zrušil. Vychádzajúc z uvedeného rozhodnutia správneho súdu došlo zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš dňa 15.05.2023 k vydaniu nového rozhodnutia č. k. VK1/OPPnKaPC/SOC/2023/9305-29 (na č. l. 101 p.v.) vo vzťahu ku ktorému podal žalobca odvolanie, o ktorom Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Banská Bystrica rozhodnutím č. UPS/US5/SSVODPPKPC1/SOC/2023/1045/1/VAL zo dňa 12.09.2023 rozhodlo tak, že odvolanie žalobcu zamietlo a vyššie uvedené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdilo. Správny súd nemá vedomosť o tom, že by bolo predmetné rozhodnutie žalovaného zo strany žalobcu napadnuté správnu žalobou.

79) Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností tak predmetom prieskumu v prejednávanej veci boli rozhodnutia žalovaného č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2022/14127/VAL a č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2022/14125/VAL, obe zo dňa 09. novembra 2022, o zamietnutí odvolania žalobcu a potvrdení rozhodnutí Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš (ako prvostupňového správneho orgánu) č. VK1/OPPnKaPC/SOC/2022/9358- 15 a č. VK1/OPPnKaPC/SOC/2022/9359- 12, obe zo dňa 29.09.2022, ktorými tento žalobcov s účinnosťou od 01.09.2022 odňal peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, ako aj peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, a jeho výplatu od 01.09.2022 zastavil.

80) Správny súd vec prejednal na pojednávaní dňa 25.03.2024, ktorého sa zúčastnili žalobca ako i zástupca žalovaného. Obaja sa vo vzťahu k predmetu prieskumu pridržiavali svojich doterajších vyjadrení.

81) Správny súd konajúc v súlade s ustanoveniami zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach podľa § 199 a nasl. SSP, preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutia správnych orgánov, ako aj priebeh administratívneho konania, ktoré predchádzalo ich vydaniu a vo veci rozhodol rozsudkom na pojednávaní konanom dňa 25.03.2024, keď dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná, preto ju zamietol a účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

82) Vychádzajúc z oboch žalobou napadnutých rozhodnutí správnych orgánov, správny súd zistil, že dôvodom odňatia peňažných príspevkov bolo s poukazom na § 38 ods. 1 písm. b) bodu 1 a 2, ods. 18, § 45 ods. 3 a § 18 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z. z. nesplnenie zákonných podmienok zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, a to vzhľadom na príjem žalobcu.

83) Žalobca videl pochybenie správnych orgánov v aplikácii vyššie uvedených zákonných ustanovení pri prehodnocovaní jeho príjmu na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu, a to neberúc do úvahy aspekt zvýšenej miery inflácie, ktorá Slovenskú republiku v dôsledku pandémie ochorenia COVIDU-19 a Rusko-Ukrajinského konfliktu zastihla.

84) Ohľadom problematiky systému sociálneho zabezpečenia v Slovenskej republike, ktorej objasnenie vníma správneho súdu vzhľadom na charakter daného prípadu za podstatné možno uviesť, že systém sociálneho zabezpečenia v Slovenskej republike je založený na troch pilieroch, ktorými sú poisťovací systém, systém štátnej sociálnej podpory a systém sociálnej pomoci. Poisťovací systém je príspevkovým systémom viažucim sa na výkon ekonomickej činnosti umožňujúcej fyzickej osobe byť poistencom, a teda aj plniť si povinnosti súvisiace s odvodovými povinnosťami pre prípad vzniku sociálnej udalosti, v dôsledku ktorej dochádza k strate výkonu zárobkovej činnosti. Účastník poistného vzťahu teda nárok na dávku má, a to za predpokladu, že si platí poistné (prípadne za neho platí poistné štát - napríklad poistné na starobné poistenie). V tomto systéme sa uplatňuje predovšetkým princíp zásluhovosti. Systém štátnej sociálnej podpory je systém, v rámci ktorého, ak nastane určitá a štátom uznaná sociálna situácia sa poskytnú štátne dávky. Na rozdiel od poisťovacieho systému sa nevyžaduje plnenie odvodovej povinnosti, nárok na tento typ dávky nie je podmienený účasťou na sociálno-poisťovacích právnych vzťahoch a ani príjmovými pomermi oprávnených osôb; platí zásada rovnakého zabezpečenia pre všetkých. Systém sociálnej pomoci vychádza predovšetkým z príjmových pomerov, ide o tzv. testované dávky poskytované tým osobám, ktoré to vzhľadom na svoju sociálnu a ekonomickú situáciu reálne potrebujú. Účel tohto systému spočíva v sociálnej pomoci, a to tak, aby príjemcu tejto pomoci a jeho

spoločenské prostredie čo možno najviac podnecovali k aktívnemu riešeniu jeho nepriaznivej sociálnej ako aj materiálnej situácie. V tomto type systému sa uplatňuje princíp subsidiarity, čo znamená, že sociálna pomoc sa poskytne iba tomu, kto si nevie pomôcť sám alebo nedostáva potrebnú pomoc z inej strany. Zároveň dotvára systém náhradných zdrojov a je založená na preukázaní nielen jej opodstatnenosti (potrebnosti), ale zároveň aj na preukázaní chýbajúcej schopnosti zabezpečiť sa vlastným pričinením. Sociálna pomoc je financovaná zo štátneho rozpočtu pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby v hmotnej núdzi na základe životného minima, ktoré je upravené v zákone č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V tomto prípade životné minimum ako spoločensky uznaná hranica príjmov fyzickej osoby predstavuje kľúčový pojem, od ktorého sa odvodzuje určovanie hmotnej núdze ako aj poskytovanie dávky a príspevkov podľa zákona č. 417/2013 Z.z. prípadne aj podľa zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

85) Z hľadiska ústavného možno subsumovať danú problematiku pod kategóriu základných práv a slobôd druhej generácie, ktoré sú z pohľadu slovenského ústavného práva zaradené v Piatom oddiele, Druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky a nazvanom Hospodárske, sociálne a kultúrne práva, ktoré vyžadujú skôr intervenciu štátu než jeho zdržanie sa (oproti základným právam a slobodám generácie prvej), a to za účelom zabezpečenia predovšetkým materiálnej stránky jednotlivca. V porovnaní s prvou generáciou ľudských práv konkrétna podoba a podmienky uplatnenia práv druhej generácie podliehajú podstatne širšej miere uváženia zákonodarcu v závislosti od ekonomickej situácie štátu, či aktuálnej hospodárskej, sociálnej alebo kultúrnej politiky. Uvedené sa potom zásadne prejavuje v obsahu a v rozsahu týchto práv. Z vyššie citovaného Článku 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. V kontexte s Článkom 39 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa (ods. 1) Ústava Slovenskej republiky splnomocnila zákonodarcu, aby zákonom (zákonmi) bližšie upravil samotnú realizáciu týchto ústavných práv. Týmto zákonmi sú najmä Zákonník práce (zákon č. 311/2001 Z. z.), zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení, zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení, zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, zákon č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, zákony upravujúce príspevky (štátu) na podporu starostlivosti a výchovy dieťaťa v (náhradnej) rodine. Vzhľadom na uvedené, možno konštatovať, že esenciálny obsah sociálnych práv nie je zaručený ústavou, ale zákonom, t.j. zákonná právna úprava ustanovuje obsah a rozsah práva jednotlivca na sociálne zabezpečenie a zaručuje aj jeho uplatnenie.

86) Medzi tieto zákony je nutné zaradiť aj tu aplikovaný zákon č. 447/2008 Z. z. cieľom ktorého je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom. Postupom a pravidlami plynúcimi z tohto zákona sa predovšetkým kompenzujú sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia, teda zmierňujú sa sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia formou poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa tohto zákona alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu (zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) s tým, že za sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je nutné v zmysle platnej legislatívy považovať znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama. Zákon č. 447/2008 Z. z. upravujúci tzv. testované dávky (kam teda patria aj v tomto konaní sporné peňažné príspevky) okrem splnenia zákonnej podmienky zdravotného hľadiska stanovil aj ďalší limit, a to nastavenie stropu (výšky) príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, nad ktorý už nie je možné objektívne konštatovať, že peňažný príspevok bude náležite plniť svoju esenciálnu kompenzačnú funkciu, pretože potenciálny žiadateľ o príspevok preukázateľne disponuje takým príjmom, z ktorého sa vie v tomto ohľade zabezpečiť sám. Z obsahu administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že žalobca mal za sledované obdobie roku 2021 príjem z dôchodkového poistenia vo výške 8.557,81 Eur, teda jeho mesačný príjem predstavoval sumu 713,15 Eur, ktorá presiahla trojnásobok sumy životného minima

pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú osobitným predpisom (Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny č. 227/2022 Z. z.), t.j. sumu 703,26 Eur. Vzhľadom na tieto zistené skutočnosti bol podľa názoru správneho súdu správny postup správnych orgánov, keď žalobcovi vychádzajúc zo znenia zákonného ustanovenia § 45 ods. 3 po vyhodnotení jeho príjmov odňali peňažné príspevky na kompenzáciu jeho ťažkého zdravotného postihnutia.

87) Žalobca pri výpočte jeho príjmu namietal skutočnosť, že žalovaný nebral do úvahy i hodnotu zvýšenej miery inflácie. Ohľadom tejto námietky správny súd konštatuje, že žalovaný postupoval v súlade s vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami, ktorými je viazaný a od ktorých sa pri posudzovaní výšky príjmu žalobcu na základe ďalších individuálnych kritérií na strane ťažko zdravotne postihnutej osoby odchyliť nemôže.

88) Pokiaľ sa žalobca cíti byť určitým spôsobom zo strany žalovaného vzhľadom na svoje ťažké zdravotné postihnutie diskriminovaný, správny súd k tomu považuje za potrebné uviesť, že zákonodarca v Zákone č. 447/2008 Z. z. upravil právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu (zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Zákon sa vzťahuje na ochranu fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím s tým, že hlavný cieľ spočíva v podpore ich sociálneho začlenenia do spoločnosti za súčasne ich aktívnej účasti pri zachovaní ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom. Z obsahu jeho právnej úpravy jednoznačne vyplýva, že práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako každému v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou osobitným predpisom; týmto zákonom je zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), ktorý v odseku 2 ods. 1 upravuje, že dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia (zdravotné postihnutie; pozn. súdu) alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti (zákon č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Zákonodarca ustanovuje kritériá, podľa ktorých sa posudzuje oprávnenosť žiadateľov o jednotlivé kompenzácie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia, aby sa predišlo jej zneužívaniu neoprávnenými osobami. Kladie základy inštitucionálneho zabezpečenia posudzovania žiadostí a následne samotného poskytovania peňažných príspevkov, teda zakotvuje jednotlivé oblasti, v ktorých sa sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia kompenzujú, posudkovú činnosť, zisťovanie príjmu a majetku, druhy peňažných príspevkov, príslušné orgány a ich pôsobnosť, konanie a povinnosti a zodpovednosť fyzickej osoby vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu. Ako jednu z podmienok na vyplácanie kompenzačných príspevkov stanovuje limit, teda nastavenie stropu (výšky) príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, nad ktorý už nie je možné objektívne konštatovať, že peňažný príspevok bude náležite plniť svoju esenciálnu kompenzačnú funkciu (prejav ekonomickej a sociálnej politiky štátu). Týmto spôsobom však štát v žiadnom prípade nezasahuje do ochrany a postavenia osôb so zdravotným postihnutím. Práve naopak, preberá na seba pozitívny záväzok vo vzťahu k občanom s ťažkým zdravotným postihnutím, a to v rozsahu, ktorý je prijateľný z hľadiska dlhodobej udržateľnosti, keďže by bolo neúnosné, aby štát na základe univerzálnej a absolútnej solidarity garantoval poskytovanie peňažných príspevkov, prípadne ďalších výhod plynúcich z tohto zákona v absolútne všetkých prípadoch, t.j. systémom „každému a vo všetkom“. Možno v tejto súvislosti poukázať i na Článok 13 bod 1 Európskej sociálnej charty, podľa ktorého na zabezpečenie účinného výkonu práva na sociálnu a lekársku pomoc sa zmluvné strany zaväzujú zabezpečiť, aby sa ktorejkoľvek osobe bez dostačujúcich finančných prostriedkov, ktorá nie je schopná si ich zabezpečiť, či už vlastným úsilím, alebo z iných zdrojov, najmä dávkami zo systému sociálneho zabezpečenia poskytla primeraná pomoc a v prípade choroby nevyhnutná starostlivosť, ktorú si jej stav vyžaduje.

89) Správny súd taktiež nezistil, že by správne orgány rozhodujúce o odňatí peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia rozhodovali vo veci žalobcu odlišne, než v prípade osôb, ktoré boli vzhľadom na ich ťažké zdravotné postihnutie a ekonomickú situáciu v identickom postavení. Možno teda konštatovať, že prípadná žalobcom vnímaná diskriminácia sa nedotýkala žalobcu ako fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ale výlučne ako fyzickej osoby s vyšším príjmom, než ktorú určuje zákon č. 447/2008 Z. z. V danom prípade teda nemožno hovoriť o žiadnom rozpore postupu správnych orgánov s Dohovorom OSN.

90) Ohľadom námietky žalobcu týkajúcej sa výskytu procesných chýb v postupe orgánov verejnej správy vyplývajúcich zo zanedbania prizvania do konania Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorého pôsobnosť upravuje zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a o komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov, resp. iných organizácií, túto vyhodnotil správny súd taktiež ako nedôvodnú, keďže nebolo povinnosťou žalovaného v rámci konania o prehodnocovaní príjmu pri rozhodovaní o odňatí peňažných príspevkoch na kompenzáciu žalobcu Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, resp. iné organizácie do konania z vlastnej iniciatívy prizvať.

91) Správny súd preskúmal správnu žalobou napadnuté rozhodnutia žalovaného, ako aj rozhodnutia správnych orgánov prvého stupňa a tiež konanie, ktoré ich vydaniu predchádzalo v medziach podanej správnej žaloby ale aj nad rozsah žalobných dôvodov, keďže sa jedná o správnu žalobu fyzickej osoby v sociálnych veciach, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi v zmysle ustanovenia § 203 ods. 2 SSP a § 134 ods. 2 písm. d) SSP a dospel k záveru, že oba správne orgány postupovali v súlade s platnou právnou úpravou, a preto aj preskúmané rozhodnutia sú vecne správne a zákonné. Podľa názoru súdu v správnom konaní bol dostatočne zistený skutkový stav veci a z neho bol vyvodený aj správny právny záver, s ktorým sa súd stotožňuje, a preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

92) O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario), podľa ktorého správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech. Nakoľko žalobca v konaní úspešný nebol, správny súd mu náhradu trov konania nepriznal. Rovnako správny súd nepriznal náhradu trov konania ani žalovanému keďže mal za to, že neboli splnené podmienky pre jej priznanie podľa § 168 SSP, t.j. výnimočnosť situácie.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je p r í p u s t n á kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech, pričom ju musí podať v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia. Zmeškanie tejto lehoty nie je možné odpustiť.

Kasačná sťažnosť sa podáva na tunajšom súde. Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený vyššie pod písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho

posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti. Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.